

polejant.

Pàmpol s'ha usat també, per comparació, com a denominació de la pantalla de certs llums [1639]: «Fent una coronisa ab *pà<m>pol* de paloma», doc. de 1639, de l'Arx. de Valls (*AlcM*, s. v. *coronisa*), i en inv. de Cervera i Mall. de la fi del S. XVIII (*DAG*).

DERIV.: *Pampolar* 'cobrir-se de pàmpols, els ceps' B. Urg. (Segrià: JBXuriguera, 1964); *pampolat* m. [1388].

Pampolejar intr. 'navegar amb les veles desinflatades, bambolejant' (comparades amb el feble moviment d'un pàmpol que penja): «Fem dar vela e tot lo stol nos seguí --- quant venc lo vespre, lo grop fon passat e lo vent nos mancà: e axí tota aquella nit anam *pampolejant*», *Crònica* de Pere el Cerimoniós (edició Amadeu Pagès, p. 127.28: mal entès i amb la llició corrupta *palp-*, en *AlcM*). *Pampolada*; *-adissa*; *pampolam*. *Pampolatge*. *Pampolera*. *Pampoleria*. *Pampolí* (?). *Pampoló*. *Pampolós*. *Pàmpules* (?). *Apampolar*, *-olat*.

Espampolat 'balder (que osciïlla com un pàmpol)' val. «la faixa --- la portava molt ampla y *espampolá*», MGadea (*T. del Xè I*, 408); *espampolar* 'tallar els pàmpols' [S. xv]: «En lo començament del mes de maig deu hom *spampolar* la vinya, e levar-ne los brots qui s' fan en los seps infructuosos, qui no tenen rahims, e lexar-li los que tenen rahims e tendran molta brocada», en la trad. del *De Re Rustica* (de Palladi, S. xv, B. N. P., 291, 32); *espampol[il]areu* les vinyes, llewant-ne los brots que no y haurà rajms», MAgustí (1617, *Secrets d'Agricultura*, 7v^o); «Ma vida està desolada, / com a vinya *espampolada*», Costa i Llobera (*Defalliment*, Poe., 47); *espampolament*; *espampolada*; *espampolador*; *espampollir* (contaminat pel castellà *pimpollo* i el seu grup); *despampolar*, *-polada*, *-polador*, *-poladura*.

De la variant *pampa* es deriven: *pampar* (tort.); *pamparrós* «ple de pampes, *pampinosus*», així es llegeix en Busa-N. 1507, E-1-2 (no *pampanós* com altres eds. del Nebr. cat.). +*Bambaneres* 'l'ligabosc, xuclamel' (Oliana, 1957), on deu haver-hi alteració de *pampaneres* per fonètica inductiva, ajudada per la contaminació del *bambolejar*¹ de creació expressiva: m'ensenyaren *bambaneres* anant d'Oliana al veí poblet muntanyenc de Pame (no *Pampé* com posa *DAG*, ni *Pampa AlcM*), nom provinent justament de PAMPINUS, escrit *Pampano* en l'Acte de la SdUrg. de 832). *Pampanada*. *Pampanal*. *Pampanatge*. *Pampaneta*. *Espampar*. *Espampandar*; *espampanador*.

CPT.: *Pampagirat* o *pampolgirat*. *Pampa-redó*. *Pampolrosat* (cf. *pampa-rosé*, supra). *Pampiniforme*.

Tàmpol 'fulla gran' i *tampolera*, mots alacantins (Campello, *AlcM*), amb alteració de *pàmpol*, per contaminació de *tapar* (que té variant *tampar*); potser ajudant-hi *tabal/tambal/timbal*.

¹ Més encara la del tipus *ballmanetes* 'l'ligabosc' (A. Garrotxa, 1984)/*mamballetes/mamelletes/mamellera* 'l'ligabosc' (Mall.). Veg. també *patimanetes*.

Pampolina, V. *papa* *Pampoloia*, V. *papallona* *Pampolós*, *pampolrosat*, V. *pàmpol* *Pamporci*, *pam-*

porcina, V. *pa* *Pàmpules*, V. *pàmpol*

Pampurri, *potpurri*, *pupurri*, adaptacions populars del fr. *pot pourri* (cf. *DECH* iv, 672b43) *Pàmula*, V. *pàlmula* (PALMA) *Pan*, V. *pa*, *panar*, *pany* *Pan-*, forma prefixada del gr. *πᾶν*, V. *panto-* *Pana*, tant en sentit de 'mena de tela' [Lab. 1840] com en el més recent de 'anomalia en el funcionament (d'un motor etc.)' és pres del fr. *panne* (cf. *panna* PENYA) *Panacea*, V. *opi* *Panada*, V. *pa* i *panar* *Panadella*, V. *paradella* *Panader* 'flequer', *panaderia* 'forn de pa, fleca', encara que tingueren algun esporàdic ús antic, avui són castellanismes intolerables *Panadeta*, V. *pa* *Panadis*, V. *ungla* *Panadó*, V. *pa* *Panagall*, V. *pèlag* *Panal*, *panalejar*, *panalós*, V. *pa* *Panau* argot, 'pagès', sembla que és simplement *penant* de *penar* en el sentit de 'treballar pensament' *Panar* 'donar rosegons', V. *pa*

+PANAR, m. 'vessant de muntanya' ribag., *panada* 'llobada en un llaurat' i 'truita d'ous', *panella* 'camella del jou', *pàndo(l)* 'inclinat', 'convex' (aplicat a les orelles del bestiar, a corrents d'aigua, a turons), *panera* o *pan(d)erola* 'escarabat', *empanar* 'aixafar', (*Coll*) *Pan*, i algun altre mot dialectal dels parlars occidentals i meridionals: junt amb el mossàrab, cast. dial. i port. *pando*, vénen de PANDUS, -A, -UM, 'enarcat, guerxat', 'convex', 'cóncau', mot llatí antic, però d'ús intermitent i quasi només hispànic, i, en definitiva, de llatinitat incerta. □ 1.ª doc.: *Panar* 1578; *panderola* 1634; i *panerola* c. 1500; però en general són mots no documentats fins al S. xix.

Panar (pron. avui amb *-r* muda en la major part de la zona) per a 'vessant de muntanya, més o menys elevat' avui és un mot usat a tota l'Alta Ribagorça i Sobrarbe oriental: jo l'he sentit abundantment a tota l'Alta Ribagorçana, conques de l'Isàvena, de l'Éspera i del Cinca, des del Pont de Suert fins a Bielsa. Alguns deien que s'hi podien conrear cereals, i algun fins ho sentia com a derivat de *pans* 'seibrats de cereals', però més nombrosos foren els qui deien que això no era el cas freqüent; i encara més els qui ho aplicaven a vessants erms, pastorals o altíssims, per damunt de la vegetació agrícola. La dada antiga documental es refereix a verals molt alts que poden eventualment ser sembrats, però que normalment s'usen per dur-hi bestiar: «bedamos para siempre que los dos *panares* de --- Gues i Sentina serán sembrados --- que los de Plan no-i puedan scaldiar» (dur a jeure-hi el bestiar, reglament pastoral de la Vall de Gistau de l'a. 1578 (que copio a l'ajuntament de Plan, 1965).

En domini català: a Castanesa sento el mot *paná* com a genèric («eixe *paná* és ---») aplicat a cinc o més paratges de muntanya, quasi tots ells altes prades, o mers pendents erms, on no hi ha senyals, ni quasi possibilitat, d'haver-s'hi conreat res; a Abella: «aquell *paná* és els Gelagrats», alta extensió on creixen argelacs; «El *Panaret*» (i molts altres així) a Sant Valeri de Fades (molt alt en els serrats que parteixen amb Benasc); damunt Fontjanina, molts aglevats també, tombant cap a les Maleïdes, com «El *Paná* de For-